

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД

Копія

У Х В А Л А ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 вересня 2019 року колегія суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Київського апеляційного суду у складі:

головуючого судді

суддів

при секретарі судового засідання

за участю прокурора

представника

власника майна

Присяжнюка О.Б.

Масенка Д.Є., Паленика І.Г.

Зайчишиній Т.В.

Кузовкіна О.В.

Воронкова В.О.

Петкова О.Ф.

розглядаючи у відкритому судовому засіданні в приміщенні суду в місті Києві апеляційні скарги представника Петкова О.Ф., Стойловського А.Г., ФГ «Дінекс-Агро», ПП «Дінекс-Трейд», ПП «Влахос», адвоката Воронкова В.О., та директора ПБП «Ніва» Іванова М.М. на ухвалу слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 08 лютого 2019 року, -

ВСТАНОВИЛА:

Цією ухвалою задоволено клопотання заступника начальника відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення управління нагляду за додержанням законів Національною поліцією України Генеральної прокуратури України Шевченка А.Г. та накладено арешт на майно, а саме на зернові культури, круп'яні та олійні культури, які перебувають на території ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, з заборонаю вчинення будь-яких дій щодо відчуження, розпоряджання та користування вказаним майном з передачею цього майна на відповідальне зберігання Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Постановлене рішення слідчий суддя мотивував тим, що стороною обвинувачення доведено наявність підстав для застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження з метою збереження доказів.

В апеляційній скарзі представник Петкова О.Ф., Стойловського А.Г., ФГ «Дінекс-Агро», ПП «Дінекс-Трейд», ПП «Влахос», адвокат Воронков В.О., просить ухвалу слідчого скасувати в частині арешту наступного майна: пшениці 3-го класу врожаю 2018 року насипом у кількості 1, 388 тонн, яка належить ФГ «Дінекс-Агро», кукурудзи фуражної врожаю 2018 року насипом у кількості 2, 527 тонн, яка належить ПП «Влахос»,

пшениці 3-го класу врожаю 2018 року у кількості 32 тонни насипом, яка належить ПП «Дінекс-Трейд».

В апеляційній скарзі директор ПБП «Ніва» Іванов М.М. просить ухвалу слідчого судді скасувати в частині арешту майна, а саме пшениці 6-го класу в кількості 582, 54 тонни і ячменю в кількості 365, 0 тонн, що належать на праві власності ПБП «Ніва» та надати дозвіл ПБП «Ніва» на вивезення належного їм майна, а у разі неможливості повернення цього майна повернути його ринкову вартість у розмірі 4, 817, 708 грн.

В обґрунтування своїх вимог апелянти зазначають, що вказані особи є добросовісними набувачами майна, не перебувають у процесуальному статусі підозрюваних чи обвинувачених, а товариства не являються юридичними особами відносно яких здійснюється кримінальне провадження. Крім того, згідно доводів апеляційних скарг, в матеріалах провадження відсутні будь-які відомості, які б давали приводи і підстави вважати, що арештоване майно відповідає критеріям ст. 98 КПК України та може бути використано як доказ злочину. При цьому, як зазначає, адвокат, постановляючи ухвалу про арешт майна, слідчий суддя не досліджував питання власником якої кількості та якого роду зерна є суб'єкт права в інтересах якого застосовується даний захід забезпечення кримінального провадження.

Також апелянти просять врахувати і ті обставини, що рішенням господарського суду Одеської області від 23 квітня 2014 року вже на вкладався арешт на спірне майно, а саме на зернові культури, що знаходиться на елеваторі з метою забезпечення позову.

В доповненнях до апеляційної скарги Воронков В.О. просить врахувати і ті обставини, що в рамках іншого кримінального провадження також було накладено арешт на зернові культури, що знаходяться на елеваторі. В подальшому ухвалу слідчого судді було скасовано судом апеляційної інстанції.

Одночасно апелянти ставлять питання про поновлення пропущеного строку на оскарження ухвали слідчого судді, зазначаючи, що розгляд клопотання прокурора про арешт майна відбувся без їх повідомлення, копія постановленого судом рішення на їх адресу не надсилалась, а про її існування вони дізналися випадково.

Заслухавши доповідь судді, пояснення Петкова О.Ф. та представника Воронкова В.О., які підтримали апеляційні скарги і просили їх задовольнити, прокурора, який заперечував проти задоволення апеляційних скарг, дослідивши матеріали судового провадження, перевіrivши доводи апеляційних скарг та клопотання про поновлення пропущеного строку на оскарження ухвали слідчого судді, колегія суддів приходить до наступних висновків.

Враховуючи ті обставини, що розгляд клопотання прокурора про арешт майна відбувся без повідомлення його власників, а копію постановленого судом рішення, як вбачається з матеріалів судового провадження, останнім не надсилалась, колегія суддів погоджується з доводами апелянтів щодо поважності причин пропуску строку на оскарження ухвали слідчого судді, у зв'язку з чим вважає за необхідне його поновити.

Що стосується доводів апеляційних скарг про незаконність і необґрунтованість ухвали слідчого судді, то слід зазначити наступне.

Відповідно до вимог ст. 173 КПК України при вирішенні питання про арешт майна слідчий суддя, суд повинен враховувати правову підставу для арешту майна; можливість використання майна як доказу у кримінальному провадженні (якщо арешт майна накладається у випадку, передбаченому пунктом 1 частини другої статті 170 цього Кодексу); наявність обґрунтованої підозри у вчиненні особою кримінального передбаченого законом України про кримінальну відповідальність, що підпадає під ознаки діяння, накладається у випадках, передбачених пунктами 3, 4 частини другої статті 170 цього Кодексу); можливість спеціальної конфіскації майна (якщо арешт майна накладається у випадку, передбаченому пунктом 2 частини другої статті 170 цього Кодексу); розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, неправомірної вигоди, яка отримана юридичною особою (якщо арешт майна накладається у випадку, передбаченому пунктом 4 частини другої статті 170 цього Кодексу); розумність та співрозмірність обмеження права власності завданням кримінального провадження; наслідки арешту майна для

підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб.

Згідно положень ст. 170 КПК України арештом майна є тимчасове, до скасування у встановленому цим Кодексом порядку, позбавлення за ухвалою слідчого судді або суду права на відчуження, розпорядження та/або користування майном, щодо якого існує сукупність підстав чи розумних підозр вважати, що воно є доказом злочину, підлягає спеціальній конфіскації у підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, третіх осіб, конфіскації у юридичної особи, для забезпечення цивільного позову, стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди, можливої конфіскації майна.

Завданням арешту майна є запобігання можливості його приховування, пошкодження, псування, зникнення, втрати, знищення, використання, перетворення, пересування, передачі, відчуження.

Крім того, ч. 2 ст. 170 КПК України передбачено, що арешт майна допускається з метою збереження речових доказів; спеціальної конфіскації; конфіскації майна, як виду покарання або заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи; відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди.

При цьому, згідно ч. 3 ст. 170 КПК України, у випадку, передбаченому пунктом 1 частини другої цієї статті, тобто з метою збереження речових доказів, арешт накладається на майно будь-якої фізичної або юридичної особи при наявності достатніх підстав вважати, що воно відповідає критеріям, зазначеним у ст. 98 цього Кодексу.

Відповідно до вимог ст. 98 КПК України, речовими доказами є матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення, зберегли на собі сліди або містять інші відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження, в тому числі предмети, що були об'єктом кримінально протиправних дій, гроші, цінності та інші речі, набуті кримінально-протиправним шляхом.

При застосуванні заходів забезпечення кримінального провадження слідчий суддя повинен діяти у відповідності до вимог Кримінального процесуального кодексу України та судовою процедурою гарантувати дотримання прав, свобод та законних інтересів осіб, а також умов, за яких жодна особа не була б піддана необґрунтованому процесуальному обмеженню.

На переконання колегії суддів, слідчий суддя, під час розгляду клопотання про арешт майна, не в повній мірі дотримався вказаних вимог закону та прийшов до необґрунтованих висновків щодо наявності підстав для його задоволення.

Як вбачається з наданих суду матеріалів, Головним слідчим управлінням Національної поліції України здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 1201900000000087 від 02 лютого 2019 року за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК України.

Згідно доводів клопотання, досудовим розслідуванням встановлено, що службові особи ТОВ «Агроінвестгруп» та підконтрольних їм елеваторів ТОВ «Білгород-Дністровський елеватор», ТОВ «Раухівський елеватор», ТОВ «Ізмаїльський елеватор», ТОВ Аліягський елеватор», ТОВ «Заплавський елеватор», ТОВ «Березівський елеватор», ПрАТ «Новомиргородський елеватор», зловживаючи своїм службовим становищем, вчинили розкрадання ввіреного їм майна на підставі договорів складського зберігання майна (зернових культур), чим спричинили збитків державі та комерційним структурам в особливо великих розмірах.

В рамках вказаного кримінального провадження прокурор звернувся до суду з клопотанням про арешт майна, а саме зернових культур, круп'яних та олійних культур, які перебувають на території ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, зазначивши, що метою застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження є збереження речових доказів.

При цьому, постановою старшого слідчого в ОВС Головного слідчого управління Національної поліції України Драчук Ю.П. від 04 лютого 2019 року зазначене майно, а саме зернові культури, круп'яні та олійні культури, які перебувають на території ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл,

вул. Портова, 4, визнано речовими доказами у кримінальному провадженні № 12019000000000087.

Задовольняючи подане клопотання слідчий суддя послався на доведеність стороною обвинувачення відповідності майна критеріям ст. 98 КПК України.

Разом з тим, відповідно до вимог ст. 171 КПК України, законодавець зобов'язує сторону, яка звертається до суду з клопотанням про арешт майна, зазначити наступне: підстави і мету такого заходу забезпечення кримінального провадження у відповідності до положень ст. 170 та відповідне обґрунтування необхідності арешту майна; перелік і види майна, що належить арештувати; документи, які підтверджують право власності на майно, що належить арештувати або конкретні факти і докази, що свідчать про володіння, користування чи розпорядження підозрюваним, обвинуваченим, засудженим, третіми особами таким майна; розмір шкоди, неправомірної вигоди, яка отримана юридичною особою, у разі подання клопотання відповідно до ч. 6 ст. 170 КПК України.

Проте, вказаних вимог закону прокурором не дотримано. Зокрема, у вказаному клопотанні не зазначено кількості та виду зернових культур, які належить арештувати та його власників. Також, у клопотанні прокурора відсутнє мотивування за якими критеріями ст. 98 КПК України майно підпадає під ознаки речових доказів. Крім того, до клопотання не долучено документів, які б свідчили про те, коли, ким і на яких підставах були передані зернові культури на зберігання ТОВ «Ізмаїльський Елеватор».

У зв'язку з цим, стороною обвинувачення, в розумінні вимог ст. 173 КПК України, не надано достатніх і належних доказів тих обставин, на які послався у клопотанні прокурор, а слідчий суддя у відповідності до ст. 94 КПК України, належним чином не оцінив ці докази, з точки зору їх достатності та взаємозв'язку для прийняття рішення.

Що стосується постанови слідчого про визнання майна речовим доказом, то в ній також не зазначено конкретно які зернові культури та в якій кількості є речовим доказом у кримінальному провадженні, а також відсутнє мотивування за якими критеріями ст. 98 КПК України майно підпадає під ознаки речових доказів, що позбавляє суд можливості провести аналіз та зробити висновки про наявність чи відсутність підстав для арешту майна саме з метою, визначеною п. 1 ч. 2 ст. 170 КПК України.

Враховуючи ті обставини, що апеляційний суд переглядає рішення суду першої інстанції в межах поданих апеляційних скарг, ухвала слідчого судді підлягає скасуванню в частині арешту майна, яке належить ФГ «Дінекс-Агро», ПП «Дінекс-Трейд», ПП «Влахос» та ПБП «Ніва».

Таким чином, апеляційна скарга адвоката Воронкова В.О. підлягає задоволенню в повному обсязі, а апеляційна скарга директора ПБП «Ніва» - частковому задоволенню, оскільки її вимоги в частині надання дозволу на вивезення належного їм майна або повернення його ринкової вартості, в рамках даного клопотання, виходить за межі повноважень колегії судді апеляційного суду.

Керуючись ст.ст. 170, 171, 173, 404, 407, 422 КПК України, колегія суддів, -

УХВАЛИЛА:

Клопотання представника Петкова О.Ф., Стойловського А.Г., ФГ «Дінекс-Агро», ПП «Дінекс-Трейд», ПП «Влахос», адвоката Воронкова В.О., та директора ПБП «Ніва» Іванова М.М. про поновлення пропущеного строку на оскарження ухвали слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 08 лютого 2019 року, задовольнити.

Апеляційну скаргу представника Петкова О.Ф., Стойловського А.Г., ФГ «Дінекс-Агро», ПП «Дінекс-Трейд», ПП «Влахос», адвоката Воронкова В.О., задовольнити повністю, апеляційну скаргу директора ПБП «Ніва» Іванова М.М., задовольнити частково.

Ухвалу слідчого судді Печерського районного суду міста Києва від 08 лютого 2019 року, якою задоволено клопотання заступника начальника відділу процесуального керівництва досудовим розслідуванням і підтримання державного обвинувачення управління нагляду за додержанням законів Національною поліцією України Генеральної

прокуратури України Шевченка А.Г. та накладено арешт на майно, а саме на зернові культури, круп'яні та олійні культури, які перебувають на території ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, з заборонаю вчинення будь-яких дій щодо відчуження, розпоряджання та користування вказаним майном з передачею цього майна на відповідальне зберігання Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, в частині накладення арешту на майно, а саме пшениці 3-го класу врожаю 2018 року насипом у кількості 1, 388 тонни, яка належить ФГ «Дінекс-Агро» (код ЄДРПОУ 32653803) та зберігається на території елеватора ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, кукурудзи фуражної врожаю 2018 року насипом у кількості 2, 527 тонн, яка належить ПП «Влахос» (код ЄДРПОУ 36384981) та зберігається на території елеватора ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, пшениці 3-го класу врожаю 2018 року у кількості 32 тонни насипом, яка належить ПП «Дінекс-Трейд» (код ЄДРПОУ 39423546) та зберігається на території елеватора ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, пшениці 6-го класу в кількості 582, 54 тонни та ячменю в кількості 365, 0 тонн, що належать на праві власності ПБП «Ніва» (код ЄДРПОУ 30819214) та зберігається на території елеватора ТОВ «Ізмаїльський Елеватор» (код ЄДРПОУ 38614780) за адресою: Одеська область, м. Ізмаїл, вул. Портова, 4, з заборонаю вчинення будь-яких дій щодо відчуження, розпоряджання та користування вказаним майном та передачею цього майна на відповідальне зберігання Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, скасувати.

Ухвала апеляційного суду є остаточною і оскарженню в касаційному порядку не підлягає.

Судді: Присяжнюк О.Б.

Масенко Д.Є.

Паленик І.Г.

Присяжнюк

